

CA

THE INSTITUTE OF
CHARTERED ACCOUNTANTS
OF SRI LANKA

SUGGESTED SOLUTIONS

KE 4 – Processes, Assurance & Ethics

සැප්තැම්බර් 2016

1 වන කොටස

පිළිතුරු 01

1.1	ඉගෙනුම් ඵලය : 1.1
	නිවැරදි පිළිතුර : B
1.2	ඉගෙනුම් ඵලය : 1.2
	නිවැරදි පිළිතුර : C
1.3	ඉගෙනුම් ඵලය : 2.1
	නිවැරදි පිළිතුර : D
1.4	ඉගෙනුම් ඵලය : 2.2
	නිවැරදි පිළිතුර : C
1.5	ඉගෙනුම් ඵලය : 2.4
	නිවැරදි පිළිතුර : C
1.6	ඉගෙනුම් ඵලය : 1.2
	නිවැරදි පිළිතුර : D
1.7	ඉගෙනුම් ඵලය : 4.2
	නිවැරදි පිළිතුර : C
1.8	ඉගෙනුම් ඵලය : 5.5
	නිවැරදි පිළිතුර : A
1.9	ඉගෙනුම් ඵලය : 5.5
	නිවැරදි පිළිතුර : D
1.10	ඉගෙනුම් ඵලය : 5.5
	නිවැරදි පිළිතුර : B

(මුළු ලකුණු 20)

පිළිතුරු 02

2.1 ඉගෙනුම් ඵලය : 1.8

ව්‍යාපාර ආයතනයක පාලන ව්‍යුහය හඳුනාගැනීම.

- සමාගමට සඵලදායී නායකත්වයක් සැපයීම/සංයුක්ත පාලනය පවත්වාගැනීම.
- සමාගමේ අරමුණු/ක්‍රමෝපායන්/දැක්ම/මෙහෙවර තීරණය කිරීම.
- එහි අරමුණු ලභාකර ගැනීමට යාමේදී සමාගම ඉතා ඉහළ අවදානම් වලට මුහුණපෑමට සිදුනොවන බවට වගබලා ගැනීම, අවදානම් පිළිබඳ වාර්තා සමාලෝචනය, අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රම හඳුන්වාදීම.

2.2 ඉගෙනුම් ඵලය : 1.6

අස්තිත්වයක සමස්ථ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය තුළ තොරතුරු හා සන්නිවේදන පද්ධතියෙහි කාර්යභාරය පැහැදිලි කිරීම.

පාලනයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම හොඳවන පුද්ගලයන්ට මෙහෙයුම් අවදානම් සහ පාලනයන් පිළිබඳ තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීම. අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ මෙම අංශයෙන් අවධානය යොමු කරනුයේ.

- පුද්ගලයන් ඔවුන් ගෙන් අපේක්ෂාකරන දේ කුමක්දැයි යන්න ඔවුන් දන්නා බවත්
- ඔවුන්ගේ පාලන කාර්තව්‍යයන් සඵලදායී අන්දමින් ඉටුකිරීමට හැකිවන සේ ප්‍රමාණවත් විස්තර කළ ඇතිව ඔවුන් වෙත සපයන බවත් තහවුරු කර ගැනීමයි.

2.3 ඉගෙනුම් ඵලය : 2.1

ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ.

- සැපයුම්කරුවන් තෝරාගැනීම හා ඇගයීම
- අයවැය පාලනය
- ඇණවුම් නිකුත්කිරීම
- භාණ්ඩ භාරගැනීම
- ගෙවීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් හඳුනාගැනීම
- අළුතින් යම් අයිතමයක අවශ්‍යවූ විට
- දැනට ඉන්නා සැපයුම්කරුවන්ගේ භාණ්ඩවල මිල ගණන් ඉතා ඉහළම මට්ටමක ඇතිවීම
- දැනට සිටින සැපයුම්කරු තවදුරටත් භාණ්ඩ සැපයීම නවතා ලීම හෝ සමාගමේ අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට ඔහු අපොහොසත් වීම
- මිලටගැනීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව ඉහළ අගයන් ගන්නා බැවින් ගැණුම්කරුට වාසිදායක මිලක් ලබාගැනීමට අවශ්‍ය වීම.

2.4 ඉගෙනුම් වලය : 2.5.

තොග කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ උප ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් ඇති ව්‍යාපාරික අවදානම් තක්සේරු කිරීම.

තොග කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ඇති ව්‍යාපාරික අවදානම්

- උච්ච පහසුවෙන් හානියට පත්විය හැක. එම නිසා තොග සඳහා භෞතික අවදානමක් ඇත.
- වෙළඳපොළ ඉල්ලුමට සරිලන ප්‍රමාණයක් සැපයුමට සමාගමට නොහැකි විය හැකි අතර මේ නිසා ඉල්ලුමට ප්‍රමාණවත් ලෙස සැපයීමට නොහැකි වීමේ සැපයුම් අවදානමක් ඇත.
- සමාගමට අතිරික්ත තොග තබා ගැනීමට සිදුවේ. සමහර මෝස්තරයන් සඳහා වෙළඳපොළේ ආකර්ශනයක් ඇති නොවීමට පුළුවන. මේ නිසා සමාගම හෙමින් අලෙවි වන හෝ යල්පැනගිය තොග ඇතිවීමේ අවදානමට මුහුණ පායි.
- තොග ලැබිය යුත්තන් නොවන අයට තොග නිකුත් කිරීමේ අවදානමක් ඇත.
- සමාගමේ තොග පිළිබඳ වාර්තා නිවැරදි නොවිය හැකි හෝ යාවත්කාලීන නොවීමට ඉඩ ඇත. (තොග වාර්තාවල වැරදි ඇතිවීමේ අවදානම).
- ඇණවුම් කරන ලද ඒවා සමහ සමාන නොවන හාණි ගබඩාවට බාරගැනීම.

2.5 ඉගෙනුම් වලය : 5.3

මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයක් පාලනය කෙරෙන වෘත්තීය සංඝය දෘෂ්ඨිය, වෘත්තීය විනිශ්චය ආදී පොදු මූලධර්ම සාකච්ඡා කිරීම.

විගණනයකදී පහත සඳහන් කේෂ්ත්‍රවලදී වෘත්තීය විනිශ්චය යොදාගත යුතුය.

- විගණන ක්‍රියාපටිපාටිවල ස්වභාවය, කාලනිර්ණය හා තරම තීරණය කිරීමේදී වෙනත් වචනවලින් කිවහොත් විගණනයකදී කුමන වැඩ කටයුතු ක්‍රියාවට නැංවිය යුතුදැයි අදහසක් ඇතිකර ගැනීමේදී උදාහරණයක් ලෙස පාලනයන් කෙරෙහි විශ්වාසය තැබිය යුතුද නැද්ද, කොතෙක්දුරට වැඩ කටයුතු කළයුතුද, අතුරු විගණනයක් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් තිබේද යනාදිය.
- ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය විගණන සාක්ෂි ලබාගෙන තිබේදැයි නිශ්චය කිරීමේදී යම් කේෂ්ත්‍රයක අවදානම් ඇතැයි හඳුනාගෙන ඇත්නම් එම හඳුනාගත් අවදානම් සඳහා අවධානය යොමු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ලබාගෙන ඇත්දැයි විගණක සැනීමට පත්විය යුතුය. මෙයට ඔහු විනිශ්චය යොදාගත යුතුය.
- අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුව භාවිතා කිරීම පිළිබඳව කළමණාකරණයේ විනිශ්චයන් ඇගයීමට ලක්කිරීමේදී ඇතැම් ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති මෙන්ම ඒවා අර්ථනිරූපනය කිරීම සංකීර්ණ දෙයක් වන අතර ඒ සඳහා ඉතා ඉහළ මට්ටමක විනිශ්චයක් යොදා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.
- ලබාගත් විගණන සාක්ෂි පදනම්කරගෙන නිගමනයන්ට එළඹීමේදී, එනම් මතයකට එළඹීමේදී, විගණන සාක්ෂි අනුව සොයාගනු ලැබූ දෝෂයන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන කෙරෙහි ප්‍රමාණාත්මක බලපෑමක් ඇති කරන්නේද යන්න හා මතය ප්‍රකාශ කිරීම කෙරෙහි බලපාන්නේද යන්න තීරණය කිරීමේදී විනිශ්චය යොදාගනු ලැබේ.

2.6 ඉගෙනුම් ඵලය : 1.5

අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය නිර්වචනය කිරීම.

අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය යනු ආයතනයේ පහත සඳහන් කේෂ්ත්‍රවල අපේක්ෂිත පරමාර්ථ ඉටුකර ගැනීම පිළිබඳව සාධාරණ සහතිකවීමක් ලබාගැනීම සඳහා එහි අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය හා කළමනාකාරිත්වය විසින් නිර්මාණය කර ක්‍රියාවට නංවා ඇති ක්‍රියාවලියයි.

- මෙහෙයුම් කටයුතුවල සඵලත්වය හා කාර්යක්ෂමතාව.
- මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ විශ්වාසනීයත්වය.
- අදාළ නීතිරීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූල වීම.

2.7 ඉගෙනුම් ඵලය : 1.4

අවදානම් මාරුකිරීම, අවදානම වලක්වා ගැනීම, අවදානම් අඩුකිරීම සහ අවදානම බාරගැනීම වන අවදානම් තුනීකරන වැදගත් ශිල්ප ක්‍රම හඳුනාගැනීම.

විවිධාංගීකරණය

- දැනට ව්‍යාපාරය කටයුතු කරනුයේ මෘදුකාංග සම්බන්ධයෙනි. එම නිසා කළමනාකාරිත්වයට එක නිෂ්පාදනයකට සීමා නොවී විවිධාකාර නිෂ්පාදන කළමනාකරණය නිපදවීම සඳහා විවිධාංගීකරණය කළ හැක. උදාහරණයක් ලෙස ව්‍යාපාරයට දෘඩාංග විකිණීමට හා උපදේශන සේවා සැපයීම ඇතුළුව ඊට අදාළ සේවා සැපයීමටත් තීරණය කළ හැක.
- දැනට නිෂ්පාදන අලෙවි කරනුයේ යුරෝපයට පමණි. එම නිසා කළමනාකාරිත්වයට දේශීය වෙළඳපොළ ඇතුළුව වෙනත් කලාපවලට විකුණුම් ව්‍යාප්ත කිරීමෙන් විවිධාංගීකරණය කළ හැක. මෙයින් භූගෝලීය විවිධාංගීකරණයක් ඇති වේ.

2.8 ඉගෙනුම් ඵලය : 4.2

වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයෙකුට ආචාරධර්මානුකූල හැසිරීමේ ඇති වැදගත්කම ප්‍රකාශ කිරීම.

- ආචාරධර්මානුකූල හැසිරීම යන්නට නීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම ඇතුළත්වන අතර ගණකාධිකාරීවරුන් නීතිය ඇතුළත කටයුතු කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.
- මෙම වෘත්තීය මගින් එහි සාමාජිකයන් හැසිරීමේදී හා පොදු මහජනයා වෙත සිය සේවාවන් සැපයීමේදී කිසියම් ප්‍රමිතියකට අනුව ක්‍රියාකිරීම අපේක්ෂා කරයි. මෙම ප්‍රමිතීන්ට ගරු කිරීම මගින් වෘත්තීය ගරුත්වය හා ප්‍රමිතිය ආරක්ෂා කෙරේ.
- ගණකාධිකාරීවරයෙකුගේ ආචාර ධර්මානුකූල හැසිරීම මගින් මහජන යහපත ආරක්ෂා කරනු ලැබේ.
- ආචාරධර්මවලට පටහැනි අන්දමින් කටයුතු කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන ප්‍රතිවිපාක වලට අදාළ ගණකාධිකාරීවරයාට එරෙහිව වෘත්තීය ආයතනය විසින් හෝ ඔවුන්ගේ සේවායෝජකයා විසින් ගනු ලබන විනයානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළත් වේ.

2.9 ඉගෙනුම් ඵලය : 5.5.

ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය සාක්ෂි.

- පැවැත්ම : ශේෂ පත්‍ර දිනට සඳහන් කර ඇති විශේෂිත වටිනාකම ඇති ඉඩමක් පවතින බව
- අයිතිවාසිකම් : එහි ඉඩම් පිළිබඳ අයිතියක/පාලනයක් සමාගමට ඇති බව.
- සම්පූර්ණත්වය : වාර්තාගත කළ යුතු සියළුම ඉඩම් වාර්තා කර ඇති බව.
- ඇගයීම සහ වෙන්කිරීම : යෝග්‍ය අගයන් අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉඩම් ඇතුළත් කර තිබෙන බව

2.10 ඉගෙනුම් ඵලය : 5.4.

විගණන සාක්ෂි.

ප්‍රමාණවත්භාවය යනු විගණන සාක්ෂිවල ප්‍රමාණය පිළිබඳ මැනීමකි. අවශ්‍ය කරන විගණන සාක්ෂිවල ප්‍රමාණය ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශන ඇති වීමේ අවදානම පිළිබඳව විගණකවරයාගේ තක්සේරුව සහ ලබාගත් විගණන සාක්ෂි වල ගුණාත්මකභාවය අනුව තීරණය වේ.

විගණන සාක්ෂිවල යෝග්‍යත්වය යනු එහි ගුණත්වය පිළිබඳ මැනීමකි. එනම් විගණන මතයට පදනම් වන නිගමනයන් තහවුරු කිරීමට ඒවා කොතෙක්දුරට අදාළද යන්න සහ විශ්වාසනීය භාවයෙන් යුක්තද යන්නය.

(මුළු ලකුණු 30)

2 වන කොටස

පිළිතුර 03

ඉගෙනුම් වලය : 3.3

පරිගණකගත පොදු පාලනයන් සහ යෙදුම් (හාචිත) පාලනයන්.

(a) පරිගණකගත පොදු පාලනයන් සහ යෙදුම් පාලනයන්ගේ වැදගත් කම.

පරිගණකගත තොරතුරු පද්ධතිය අපේක්ෂිත අයුරින් ක්‍රියාත්මක වන බවට සහ එහි අරමුණු සම්පූර්ණයෙන් ඉටුකර ගනු ලබන්නේද යන්න පිළිබඳව සාධාරණ තහවුරුවීමක් සඳහා පරිගණකගත පද්ධතියක අභ්‍යන්තර පාලනයන් තිබීම අත්‍යවශ්‍යය. පරිගණකගත පොදු පාලනයන් සියළුම පරිගණකගත යෙදුම්වලට අදාළව අවදානම් දැනුවත් භාවයක් ඇති කිරීමට සහාය වේ.

එමෙන්ම ඒවා පරිගණක යෙදුම් ක්‍රියාවට නැංවීමේදී සීමිත අවදානම් යටතේ එසේ ක්‍රියාවට නංවන බව තහවුරු කරගැනීමටද අවශ්‍ය වේ. (මෙහෙයුම්වල යම් අත්හිටුවීමක් සිදුනොවන බව, අනවසර ප්‍රවේශයන් සිදු නොවීම ආදිය)

වැරදි පරීක්ෂා කිරීමට සහ වාර්තාවල වැරදි අනාවරණය කරගැනීමට හා වාර්තා කිරීමට (හෝ ස්වයංක්‍රීයව නිවැරදි කිරීමට) යෙදුම් පාලනයන් අවශ්‍ය වේ. කළමනාකාරිත්වයට දත්ත ආදානය, සැකසීම් සහ නිමැවුම් වල නිවැරදිභාවය සහ සම්පූර්ණත්වය ගැන සැහීමට පත්වීමට අවශ්‍ය බැවින් පරිගණකගත යෙදුම් පාලන තිබීම අත්‍යවශ්‍ය දෙයකි.

(b) පරිගණකගත පොදු පාලනයන්

- වැඩසටහන් සහ දත්ත ගොනවල අතිරේක පිටපත් පිටස්තර ස්ථානයක ගබඩාකිරීම
- ගිනි සහ අනෙකුත් උවදුරුවලින් උපකරණ ආරක්ෂා කිරීම.
- අතිරේක බලශක්ති මූලාශ්‍ර සැලසුම්
- ආපදාවලින් මිදීමේ පටිපාටි උදා: උපස්ථ පරිගණක පහසුකම් පැවතීම
- නඩත්තු ගිවිසුම් හා රක්ෂණ ආවරණ.

(c) පරිගණක යෙදුම් පාලනයන්

- විකුණුම් මිලගණන් සම්මත මිල දත්ත සමුදායෙන් (price database) තෝරාගන්නා අතර මෙම මිලගණන් වෙනස් කිරීමට/මාරුකිරීමට නොහැකිවීම.
- ඉන්වොයිස් කළ භාණ්ඩ ප්‍රමාණය විකුණුම් ඇණවුමේ ප්‍රමාණය සමඟ නොගැලපෙන්නේ නම් වරදක් ඇති බව හඟවන පණිවුඩයක් පද්ධතිය මගින් සැපයීම.
- සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ ප්‍රමාණයන් නොමැති නම් පද්ධතිය විසින් ඉන්වොයිසියක් ජනනය කිරීමට ඉඩනොදීම.

(a) ගැටුම්කාරී සබඳතා, යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම හා පිළිගැනීම ආදී ව්‍යාපාර කටයුතු වලදී ගණකාධිකාරීවරයකුට මුහුණ පැමට සිදුවන ආචාරධර්මවලට බලපාන ගැටළු විස්තර කිරීම.

- o ආචාරධර්මානුකූල හැසිරීම කෙරෙහි බලපෑම් ඇතිකරන තර්ජන.
 - ස්වයං ඇල්ම (Self interest) මත තර්ජනය.
 - ස්වයං සමාලෝචන තර්ජනය.
 - උපදේශන තර්ජනය.
 - සුහදශීලීවීමේ තර්ජනය.
 - බියගැන්වීමේ තර්ජනය.
- o වෘත්තීය නිපුණත්වය හා නිසි සැලකිල්ල පිළිබඳ මූලධර්මයට ඇති තර්ජන.
 - කාලය ප්‍රමාණවත් නොවීමේ ගැටළුව. (යම් කාර්යයක් නිසියාකාරයෙන් ඉටුකිරීමට අවශ්‍යතරම් කාලයක් නොමැති වීම.)
 - තොරතුරු ප්‍රමාණවත් නොවීම හෝ තොරතුරු සාවද්‍ය ඒවා වීම.
 - සම්පත්වල හිඟ බව (උදා : උපකරණ හෝ උදව්)
 - ගණකාධිකාරීවරයාගේ පළපුරුද්ද, දැනුම හෝ පුහුණුව ප්‍රමාණවත් නොවීම.

(b) සුපුන් මුහුණ පා ඇති ආචාරධර්ම ගැටළුව

සුපුන් වරලත් ගණකාධිකාරීවරයෙකු වන අතර ඔහුගෙන් ආචාරධර්මානුකූල හැසිරීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. විකුණුම් කළමනාකරු ඔහුට පිරිනමා ඇති ත්‍යාගය ඔහු බාරගත නොව ඔහුගේ ස්වාධීනත්වයට හා විෂය මූලිකභාවයට තර්ජනයක් ඇති වේ. සඳහන් කර ඇති විකුණුම් 2016 අගෝස්තු මාසයට වාර්තාගත කිරීමෙන් විකුණුම් කළමනාකරුට ඇල්මක් ඇතිවේ.

සුපුන්ට ත්‍යාග පිරිනැමීම සුපුන්ගේ තීරණවල අරමුණුගතභාවයට බලපෑම් කිරීමට හෝ යම් වැරදි දෙයක් කිරීමට පෙළඹවීම සඳහා දරණ ප්‍රයත්නයකි.

ත්‍යාග පිරිනැමීම ගණකාධිකාරීවරයාගේ අරමුණුගතභාවයට හා රහස්‍යභාවයට තර්ජනයක් වන ස්වයං-ඇල්ම හා බියගැන්වීමේ තර්ජන පැන නැගීමට තුඩුදිය හැක. සුපුන් දැන් මෙම ගැටළුවට මුහුණ පා සිටී. ආචාරධර්මානුකූල නොවූ හැසිරීමට සුපුන් පොළඹවන ආකාරයේ ත්‍යාගයක් බැවින් මෙය සැලකිය යුතු අන්දමේ එකක් වේ. ඒ අනුව මූලික මූලධර්මයන්ට අනුකූලව කටයුතු කිරීම කෙරෙහි සැලකිය යුතු අන්දමේ තර්ජනයක් පැන නැගී ඇත.

සුපුන් සැමවිටම වෘත්තීය හා ව්‍යාපාරික සම්බන්ධතාවලදී සෘජුව හා අවංකව කටයුතු කළ යුතුය.

පිළිතුර 05

ඉගෙනුම් වලය : 2.5

තොග කළමනාකරන ක්‍රියාවලියට අදාළ උපක්‍රියාවන් හා සම්බන්ධ ව්‍යාපාරික අවදානම් තක්සේරු කිරීම.

- (a) (1) ලැබුණ භාණ්ඩ සමග සසඳා බැලීම සඳහා මිලදීගැනීමේ ඇණවුමේ (PO) පිටපතක් ගබඩාවට නොයැවීම.
- (2) මුදල් ගෙවීමට පෙර ඇණවුම් කළ භාණ්ඩ ගබඩාවට ලඟාවූ බැව් තහවුරු කරගැනීම පිණිස භාණ්ඩ ලැබීම් පත්‍රයේ (GRN) පිටපතක් මුදල් අංශයට ඉදිවිපත් නොකිරීම.
- (i) සමාගමට ඇණවුමේ සඳහන් භාණ්ඩ වලට වඩා වෙනස් ප්‍රමාණයක් හා ගුණාත්මකභාවය අතින් වෙනස් භාණ්ඩ ලැබීමට හෝ භාණ්ඩ කිසිවක් නොලැබීමට ඉඩ තිබේ.
- (ii) ප්‍රමාණයෙන් හා ගුණාත්මකභාවයෙන් අඩු භාණ්ඩ සඳහා මෙන්ම නොලැබුණ භාණ්ඩ සඳහා මුදල් අංශය විසින් ගෙවීම් කිරීමට ඉඩ තිබේ.
- (b) (i) - මුදල් පොතෙහි ශේෂය හා බැංකු වාර්තා වල සඳහන් ශේෂයන් එකඟ කළ හැකිද යන්න පරීක්ෂා කිරීම.
- මුදල් පොතේ සිදු වී ඇති වැරදි හෝ අතපසු වීම් හඳුනාගැනීම.
- සිදුවිය හැකි බැංකුවෙන් සිදු වී ඇති වැරදි හඳුනාගැනීම.
- (ii) - බැංකු ප්‍රකාශය සහ මුදල් පොත අතර වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීම සඳහා සැසඳීම.
- බැංකු ගාස්තු වැනි අවශ්‍ය සටහන් මුදල් පොතේ සටහන් කරන්න.
- පිළියෙල කරන ලද බැංකු සැසඳීම අදාළ බලධාරියා විසින් පරීක්ෂා කළයුතුය.

(මුළු ලකුණු 10)

පිළිතුර 06

ඉගෙනුම් වල :

5.1 සහතිකවීමේ රාමුවේ ප්‍රධාන මූලිකාංග, එම මූලිකාංගවල අරමුණු, විෂය පථය ආදිය විස්තර කිරීම.

5.3 ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුව විගණනයන් ඉටුකිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැහැදිලි කිරීම.

1. සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක අරමුණවන්නේ පරිච්ඡේදයේ දෙන්නෙකු විෂය කරුණක් පිළිබඳව සාධාරණ සහතිකවීමක් හෝ සීමිත සහතිකවීමක් ලබාදීමයි.
2. සමාගම විසින් එස් ඇන්ඩ් එස් ඇසෝසියේට්ස් බඳවාගෙන ඇත්තේ සමාගමේ කළමනාකරණය විසින් සපයන ලද තොරතුරුවලට අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සඳහාය. කළමනාකරණය විසින් ඉදිරිපත්කර ඇති තොරතුරුවල නිරවද්‍යතාවය සහ විශ්වාසදායීතාවය පිළිබඳව විගණන සාක්ෂි රැස්කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් විගණකට නැත. එම නිසා මෙය විගණක විසින් සහතිකවීමේ මට්ටමක් ප්‍රකාශ කිරීම අවශ්‍යවන විගණනයක් හෝ සමාලෝචන කාර්යභාරයක් නොවේ (ලකුණු 01)

විගණකයාට තොරතුරු පිළියෙල කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන කට්ටලයක් පිළියෙල කිරීමට සිදුවන බැවින් මෙම කාර්යභාරය සම්පාදනය කිරීමේ කාර්යභාරයක් (සකස් කිරීමේ කාර්යභාරයක්) ලෙස හැඟීමක් ඇති කරයි. සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් වීම සඳහා තිබිය යුතු සියළුම ලක්ෂණ මෙම කාර්යභාරයේ නොමැති බැවින් සම්පාදනය කිරීමේ කාර්යය සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් නොවේ. මෙම කාර්යභාරය සහතිකකිරීමේ කාර්යභාරයක් නොවන කාර්යභාරයක් ලෙස සැලකිය යුතු වේ. (සම්බන්ධිත සේවා) එම වාර්තාව සම්පාදනය කිරීමේ වාර්තාවක් වේ.

3. විගණනයන් සඳුකළ යුත්තේ ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලවය. විගණනයන් විගණන ප්‍රමිතවලට අනුකූලව සිදුකිරීමෙන් පහත සඳහන් පරමාර්ථ මුද්‍රාපත්වේ.
 - (a) විගණනයේ පරමාර්ථය සඳහා හා විගණන මතයකට එළඹීම සඳහා යෝග්‍ය හා අවශ්‍ය ප්‍රමිතියකට අනුව විගණනය ක්‍රියාවට නැංවූ බව හා විගණන මතයකට එළඹුන බව තහවුරු කෙරේ.
 - (b) විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිශීලකයන්ට විගණන වෘත්තීයේ තිබෙන විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව විගණනය සිදුකර එසේ කරන ලද වැඩ කටයුතු පදනම් කරගෙන විගණකයාගේ මතය ලබාදී ඇතිබවට දැනුමක් ලැබේ.
විගණන ප්‍රමිතීන්ට විගණන වෘත්තීයේ ඉහළ ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගැනීමක් සිදුවන අතර එමගින් බාහිර විගණනය කෙරෙහි මහජන විශ්වාසය වැඩි කරයි.
 - (c) 1995 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිති පනතට අනුව එහි සඳහන් කර ඇති නිශ්චිත ව්‍යාපාර ව්‍යවසායනික ගණුම් ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව විගණනය කිරීම අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයකි.

3 වන කොටස

පිළිතුර 07

ඉගෙනුම් වලය : 2.1, 2.2

සැපයුම්කරුවන් තේරීම සහ ඇගයීම අයවැය පාලනය, ඇණවුම් ස්ථාපනය, හාණි ලැබීම සහ ගෙවීම් කිරීම වැනි සැපයුම් ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ උප ක්‍රියාකාරකම් හඳුනාගැනීම.

සැපයුම් ක්‍රියාවලියෙහි උප ක්‍රියාකාරකම් හා සම්බන්ධ ව්‍යාපාර අවදානම් තක්සේරු කිරීම.

බඳවාගැනීම වැටුප් පිළියෙල කිරීම හා වැටුප් ගෙවීම වැනි වැටුප් ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ ක්‍රියා ක්‍රියාකාරකම් හඳුනාගැනීම.

වැටුප් ක්‍රියාවලියෙහි, උප ක්‍රියාකාරකම් හා සම්බන්ධ ව්‍යාපාර අවදානම් තක්සේරු කිරීම.

(a) (i)

- වැටුප් ලේඛන පද්ධතියේ නව සේවකයකුගේ නම ඇතුළත් කිරීම සඳහා වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත සේවකයන් බඳවා ගැනීමේ ආකෘතියක්/පත්‍රිමේ ලිපියක් නොලැබීම.
 - ව්‍යාප්ත සේවකයකුගේ විස්තර වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත යැවීමෙන් මානව සම්පත් සහකාරව වංචාකාර ලෙස වැටුප් ඉල්ලුම් කළ හැක.
 - ආයතනයේ නොසිටින සේවකයන්ට (ව්‍යාප්ත පුද්ගලයන්ට) වැටුප් ගෙවීමේ අවදානම.
 - මානව සම්පත් සහකාර විසින් වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත යවන තොරතුරු සුදුසු පුද්ගලයකු විසින් පරීක්ෂා කර අනුමත නොකරන බැවින් ඔහුට වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත සාවද්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ හැකිය.
 - වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත සාවද්‍ය තොරතුරු ලැබීමේ අවදානම
- අවිනිශ්චිත සේවකයන් බඳවාගැනීමේදී යෝග්‍ය පුද්ගලයකු විසින් අනුමත කිරීමක් සිදු නොවන බැවින් වැටුප් ලේඛන නිලධාරියාට මානව සම්පත් සහකාර ගේ ඉල්ලීම මත අවිනිශ්චිත සේවක නම් ඇතුළත් කළ හැක.
 - ව්‍යාප්ත සේවකයන් ගේ නම් ඇතුළත් කිරීමේ අවදානම - ආයතනයේ නැති සේවකයන්ට වැටුප් ගෙවීමේ අවදානම
 - දැනට සිටින සේවකයන්ගේ නම් ඉවත් කිරීමේ අවදානම- සේවකයන්ට නියමිත දිනයන් වලදී වැටුප් නොගෙවීමේ අවදානම
- පැමිණීමේ වාර්තා නිසි පරිදි පවත්වා නොගැනීම සහ වැඩ කළ දින ගණන රේඛීය කළමණාකරු විසින් දැනුම් දීම.
 - වැටුප් ගණනය කිරීම සඳහා වැඩකළ නිවැරදි දින හා පැය ගණන නොමැති කම - වැටුප් අඩුවෙන් හෝ වැඩියෙන් ගෙවීමේ අවදානම.
 - රේඛීය කළමණාකරු ඉදිරිපත් කරන වැඩකළ දින ගණන දැක්වෙන වාර්තාව වැරදි සහගත විය හැක.
 - වැටුප් අඩුවෙන් හෝ වැඩියෙන් ගෙවීමේ අවදානම
- ව්‍යවස්ථාපිත අඩුකිරීමේ, වැටුප් රහිත නිවාඩු සඳහා අඩුකිරීම ආදිය නිවැරදි ද ද යන්න ගැන පරීක්ෂා නොකිරීම.
 - සාවද්‍ය ලෙස අඩු කිරීම් සිදුවීම, වැටුප් වැඩිපුර/අඩුවෙන් ගෙවීමේ අවදානම
 - සාවද්‍ය ලෙස අඩු කිරීම් සිදුවීම නීතිමය විධිවිධාන වලට අනුකූල නොවීමේ අවදානම

- රේඛීය කළමනාකරු විසින් අනුමත කළ නිවාඩු ඉල්ලුම්පත් මානව සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට යවනු නොලැබීම.
 - නිවාඩු ගත් දිනයන් සඳහාද සමාගම විසින් වැටුප් ගෙවීමේ හැකියාව ඇත.
 - වැඩියෙක් වැටුප් ගෙවීමේ අවදානම

(II) පාලනයන්

- අනුමත කළ පත්වීම් ආකෘතිය වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත යැවිය යුතුය.
- සේවක පැමිණීම ලකුණු කිරීමේ ක්‍රියාත්මක කළයුතු අතර අනුමත කළ පැමිණීමේ වාර්තා මානව සම්පත් සහකාර විසින් වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත යැවිය යුතුය.
- රාජකාරි බෙදා වෙන් කිරීමේ පියවරක් ස්ථාපනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සේවක ප්‍රධාන ගොනුවට ප්‍රවේශය සුදුසු බලධාරියකුට පමණක් සීමා කළ යුතුය.
- වැටුප් ගණනය කිරීම සවිස්තර පරීක්ෂාවකට භාජනය කළයුතුය.
- අනුමත කළ නිවාඩු ඉල්ලුම් පත් වැටුප් ලේඛන නිලධාරියා වෙත යැවිය යුතුය.

(III) සිදුවිය හැකි ගැටළු

- අදාළ සේවකයා/ ස්වයං කාඩ්පත හිමිකරු වෙනුවෙන් වෙනත් සේවකයකුට කාඩ්පත කියවීමේ යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කළ හැකිය.
- උපකරණ, දෘඩාංග ආදිය බිඳවැටීම්, කාර්මික දෝෂ/පද්ධති අඩාලවීම්
- සේවකයන්ට කාඩ්පත කියවීමේ යන්ත්‍රයට ඇතුළු කිරීමට අමතක විය හැකිය.
- මෙම පද්ධතිය වැටුප් ලේඛන පද්ධතිය/ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම්කරණය (ERP System) සමග ඒකාබද්ධ කළහොත් තාක්ෂණික ගැටළු ඇතිවිය හැක.

(b) (i) දුර්වලතා

- ටෙන්ඩර් ක්‍රියාපටිපාටිය ආරම්භ කිරීමට පෙර ප්‍රාග්ධන වියදම් අයවැය සහ අනුමතීන් තිබේදැයි පරීක්ෂා නොකෙරේ.
- මීට ඉහතදී මෙවැනි කොන්ත්‍රාත්වල නිරත වී ඇති බැව් සනාථ කිරීම සඳහා වූ අතීත වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස සැපයුම්කරුවන්ගෙන් ඉල්ලා නොසිටීම සහ මූල්‍ය ස්ථායීතාවය පිළිබඳ සාක්ෂි ඉල්ලුම් නොකිරීම.
- ටෙන්ඩර් පිළිබඳ මුල්වරට ඇගයීම ප්‍රසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා විසින් පමණක් ඉටුකිරීම .
- සැපයුම්කරු තෝරාගැනීමේදී මිල පමණක් සලකා බලන අතර ගුණාත්මකභාවය හා අනෙකුත් සාධක ගැන සලකා නොබලයි.
- මෙම ටෙන්ඩරය ඇගයීම සඳහා තාක්ෂණික හා මූල්‍ය කමිටුවකට යොමුකර නොතිබීම.
- ලියාපදිංචි සැපයුම් කරුවන්ගෙන් පමණක් අභිලාෂි ප්‍රකාශයන් කැඳවීම.

(ii) අවදානම්

- විධිමත් අනුමතියකින් තොරව හෝ ආයතනයේ හැකියාවට වඩා වැඩි වත්කම් අත්පත් කරගැනීම.
- අවශ්‍ය වත්කම් සැපයීමට හැකියාව නැති සැපයුම්කරුවන් විසින් ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ අවදානම.

- වංචා/ අල්ලස් ගැනීම් වැනි දෑ ඇතිවීමේ අවදානම - ටෙන්ඩර් කමිටුවට ඔහුගේ මනාපය අනුව තෝරාගනු ලැබූ සැපයුම්කරුවන් පමණක් ඉදිරිපත් කළ හැකි අතර එමගින් නුසුදුසු සැපයුම්කරුවකු තෝරා ගැනීමේ ඉඩ ඇත.
- ගුණාත්මක බවින් අඩු වත්කම් ලැබීමේ අවදානම.
- ලියාපදිංචි සැපයුම් කරුවන්ගෙන් පමණක් අභිලාෂී ප්‍රකාශයන් කැඳවීම තුළින් ගුණාත්මක බවින් ඉහළ මිලෙන් අඩු සැපයුම් කරුවන්ගෙන් ටෙන්ඩර් ලබා නොගැනීමේ අවදානමක් ඇත. එමගින් සුදුසු සැපයුම් කරුවකු තෝරා ගැනීමේ ඉඩ ඇතිරේ.

(iii) වත්කම් ඉවත්කිරීමේ ක්‍රියාවලිය.

- ඉවත් කිරීම සඳහා ආයතනය තුළ ක්‍රියාත්මක වන පරිපාටිය අනුව සුදුසු මට්ටමේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියකු විසින් අනුමත කළයුතුය.
- වත්කම් ඉවත්කිරීමේ කාර්යය ඉටු කිරීම සඳහා ටෙන්ඩර් කමිටුවක් පත්කළ යුතු අතර අභිලාශ ගැණුම්කරුවන් ගෙන් ටෙන්ඩර්/මිලගණන් කැඳවිය යුතුය.
- ටෙන්ඩර් කමිටුව විසින් මිල ලංසු ඇගයීමට භාජනය කර ඔවුන්ගේ නිර්දේශ ආයතනයේ ප්‍රධානියා වෙත ඉදිරිපත් කළයුතුය.
- ආයතනයේ ප්‍රධානියා අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගනී.

නිවේදනය

මෙහි ලබාදුන් පිළිතුරු ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය මගින් (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පමණක් ලබාදෙන ලද අතර, එම පිළිතුරු ඔබ විසින් එය “එසේම” යන පදනම මත පිළිගත යුතු වේ.

එම පිළිතුරු “ආදර්ශ පිළිතුරු” ලෙස අදහස් නොකරන නමුත් ඒවා බොහෝදුරට suggested solution ලෙස දැක්වේ.

පිළිතුරු වලින් ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් ඉටුකෙරේ. ඒවා නම්,

01. විභාග ප්‍රශ්නයකට යෝජිත විසඳුමක් සඳහා සවිස්තරාත්මක නිදසුනක් (උදාහරණයක්) සැපයීම සහ,
02. ශිෂ්‍යයන්ට විෂය පිළිබඳව තොරතුරු පර්යේෂණය කිරීම සඳහා අත්වැලක් සැපයීම සහ විෂය පිළිබඳව ඔවුන්ගේ අවබෝධය සහ අගය වර්ධනය කිරීම.

මෙම යෝජිත විසඳුම් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) කිසිදු ප්‍රතිඥාභාරයක් ලබා නොදෙන නිසා ඒ සම්බන්ධව කිසිදු අගතියකට පත්වීමක් පිළිබඳව මැසිවිල්ලක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ඉදිරිපත් කිරීමට ඔබ හට හේතුවක් නොමැත. ඒ කෙසේ වෙතත් ඔබ විසින් යම් නඩුකරයක්, වන්දි ඉල්ලීමක්, පෙත්සමක්, තර්ජනය කිරීමක් හෝ බලවත් ඉල්ලීමක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ගොනුකරනු ලැබ එයින් සැලකියයුතු අන්දමේ ජයග්‍රහණයක් ලබා නොගතහොත් ඔබ විසින් එම නඩුකරයට අදාළ සම්පූර්ණ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතු වේ. එනමින්ම මෙම අයිතිවාසිකම හෝ මෙහි විස්තර කෙරෙන හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතීන් යටතේ හිමි වෙතත් අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කරවා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) නෛතික ක්‍රියාමාර්ගයකට යොමුවීමට සිදුවුවහොත්, ඊට අදාළ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම්ද ඔබ විසින් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතුවේ.

² 2013 ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) මගිනි.

සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

මෙම ලේඛනයේ කිසිම සටහනක් ප්‍රතිඋත්පාදනය කිරීම, කුමන හෝ ආකාරයකින් හෝ ක්‍රමයකින් එනම්, ඉලෙක්ට්‍රොනික, යාන්ත්‍රික, ඡායා පිටපත් කිරීම, වාර්තාගත කිරීම හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් සම්ප්‍රේෂණය කිරීම ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව සිදු නොකළ යුතුය.